

DOMSTOLENS DOM (andra avdelningen)
den 9 december 2004*

I mål C-123/03 P,

angående ett överklagande enligt artikel 56 i domstolens stadga, som ingetts den 19 mars 2003,

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av K. Wiedner, i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg,

klagande,

i vilket den andra parten är:

Greencore Group plc, Dublin (Irland), företrädd av A. Böhlke, Rechtsanwalt,

* Rättegångsspråk: engelska.

meddelar

DOMSTOLEN (andra avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden C.W.A. Timmermans samt domarna C. Gulmann (referent), J.-P. Puissochet, N. Colneric och J.N. Cunha Rodrigues,

generaladvokat: F.G. Jacobs,
justitiesekreterare: avdelningsdirektören L. Hewlett,

med beaktande av det skriftliga förfarandet och efter att förhandling hållits den 1 april 2004,

och efter att den 6 maj 2004 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

- 1 Europeiska gemenskapernas kommission har genom förevarande överklagande begärt att Europeiska gemenskapernas förstainstansrätts beslut av den 7 januari 2003 i mål T-135/02, Grencore Group mot kommissionen (inte publicerat i rättsfallssamlingen) (nedan kallat det överklagade beslutet), genom vilket förstainstansrätten förklarade att Grencore Group plc:s (nedan kallat Grencore) talan om ogiltigförklaring av en skrivelse av kommissionen av den 11 februari 2002 kunde tas upp till sakprövning, skall upphävas.

Bakgrund till tvisten

- 2 Genom beslut 97/624/EG av den 14 maj 1997 om ett förfarande enligt artikel 86 i EG-fördraget (IV/34.621, 35.059/F-3 — Irish Sugar plc) (EGT L 258, s. 1) ålade kommissionen Irish Sugar plc (nedan kallat Irish Sugar), vilket är ett dotterbolag till Greencore, böter på 8 800 000 ecu. Irish Sugar betalade böterna den 22 augusti 1997.
- 3 Den 4 augusti 1997 väckte Irish Sugar talan vid förstainstansrätten om ogiltigförklaring av detta beslut.
- 4 Genom dom av den 7 oktober 1999 i mål T-228/97, Irish Sugar mot kommissionen (REG 1999, s. II-2969), satte förstainstansrätten ned bötesbeloppet till 7 883 326 euro och ogillade talan i övrigt.
- 5 Av Grencores ansökan till förstainstansrätten (mål T-135/02) framgår att en tjänsteman vid kommissionen kontaktade Irish Sugars advokat, som även är Grencores advokat, per telefon under oktober månad år 1999 i syfte att förbereda återbetalningen av den del av böterna som hade ogiltigförklarats. Enligt Grencore fördes frågan om ränta på den summa som skulle återbetalas på tal av Irish Sugars advokat under telefonsamtalet och det framgick att kommissionen sannolikt inte tänkte betala den ränta som den var skyldig bolaget då detta aldrig tidigare hade gjorts.

- 6 Grencore har uppgett att såväl Irish Sugars advokat som tjänstemannen vid kommissionen var medvetna om att frågan huruvida kommissionen är skyldig att betala ränta vid återbetalning av ett kapitalbelopp vid tidpunkten för samtalet var uppe till prövning vid förstainstansrätten i målet Corus UK mot kommissionen (dom av den 10 oktober 2001 i mål T-171/99, REG 2001, s. II-2967).

- 7 Den 26 oktober 1999 informerade Grencores advokat bolaget om sitt telefonsamtal med tjänstemannen vid kommissionen, om att det var föga sannolikt att kommissionen skulle betala ränta och om talan som väckts i det ovannämnda målet Corus UK mot kommissionen. Advokaten ansåg att bolaget borde vidhålla sitt krav på ränta och uttryckligen kräva kommissionen på denna.

- 8 I ett telefax av den 27 oktober 1999 lämnade Grencore detaljerade uppgifter till kommissionen om det bankkonto tillhörande Irish Sugar till vilket kapitalbeloppet 916 674 euro skulle återbetalas till följd av domen i det ovannämnda målet Irish Sugar mot kommissionen. Telefaxet innehöll också följande uppmaning till kommissionen: "Vänligen bekräfta att ränta kommer att betalas på det återbetalade beloppet för perioden från och med det att Irish Sugar betalade det till er till och med återbetalningsdagen och lämna uppgift om räntebeloppet."

- 9 Den 4 januari 2000 förde kommissionen över 916 674 euro till Irish Sugars konto. Någon ränta betalades inte ut.

- 10 I sin ansökan till förstainstansrätten uppgav Greencore att kommissionens överföring av den 4 januari 2000 var det enda svar som bolaget hade erhållit på telefaxet av den 27 oktober 1999 och att bolaget därefter valde att inte insistera på att kommissionen besvarade frågan om ränta eftersom bolaget föredrog att vänta på avgörandet i det ovannämnda målet Corus UK mot kommissionen innan det åter tog upp saken med kommissionen.
- 11 I punkt 53 i det ovannämnda målet Corus UK mot kommissionen fastslog förstainstansrätten att när en dom innebär att det bötesbelopp som ett företag har påförts för överträdelser av konkurrensreglerna i EG-fördraget ogiltigförklaras eller sätts ned, är kommissionen skyldig att återbetala inte bara kapitalbeloppet avseende de böter som inbetalats utan grund utan även den dröjsmålsränta som detta belopp givit upphov till.
- 12 I ett rekommenderat brev av den 1 november 2001 begärde Greencore, med hänvisning till domen i det ovannämnda målet, att kommissionen skulle betala 154 892 euro till Irish Sugar, vilket motsvarade en ränta på 7,13 procent på kapitalbeloppet 916 674 euro avseende perioden den 22 augusti 1997– 4 januari 2000.
- 13 I en skrivelse av den 11 februari 2002 svarade kommissionen att "[b]etalningen av kapitalbeloppet utan ränta den 4 januari 2000 innebar att kommissionen vägra[de] att betala ränta" och att Greencore, då det "inte ifrågasatt[e] detta beslut att inte betala ränta inom de två månader som föreskrivs i artikel 230 EG" utan "[i] stället avvaktade ... utgången i målet Corus innan [det] återkom i frågan", inte längre hade "möjlighet att åberopa domen" efter att "ursprungligen [ha] godt[agit] betalningen av kapitalbeloppet utan ränta".

Förfarandet vid förstainstansrätten och det överklagade beslutet

- 14 Greencore väckte talan genom en ansökan som inkom till förstainstansrättens kansli den 25 april 2002 och yrkade att förstainstansrätten skulle ogiltigförklara skrivelsen av den 11 februari 2002 och förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna.
- 15 Genom särskild handling gjorde kommissionen en invändning om rättegångshinder enligt artikel 114.1 i förstainstansrättens rättegångsregler och yrkade att förstainstansrätten skulle avvisa talan och förplikta Greencore att ersätta rättegångskostnaderna.
- 16 I sin inlaga till förstainstansrätten bestred kommissionen att skrivelsen av den 11 februari 2002 utgjorde en handling mot vilken talan om ogiltigförklaring kan väckas. Kommissionen hänvisade till att skrivelsen inte på något sätt påverkade Greencores rättsliga ställning eftersom kommissionen redan hade vägrat att betala ränta.
- 17 Mot bakgrund av att Greencore lämnade uppgifter om sitt bankkonto i telefaxet av den 27 oktober 1999 för att få igen de böter som hade ålagts med för högt belopp och begärde att kommissionen skulle intyga att ränta skulle betalas utgörs beslutet att inte betala ränta enligt kommissionen av den återbetalning av kapitalbeloppet utan ränta som gjordes av kommissionen den 4 januari 2000. Greencore underlät att väcka talan mot detta beslut inom den tidsfrist som föreskrivs i artikel 230 EG.

- 18 Enligt kommissionen utgjorde skrivelsen av den 11 februari 2002 inte något beslut, utan endast information till Greencore om att bolaget hade godtagit det tidigare beslutet att inte betala ränta genom att inte väcka talan mot det och att bolaget bara kunde ta upp frågan om ränta igen efter det att ett annat företag har vunnit bifall i denna fråga vid förstainstansrätten efter att ha väckt talan mot kommissionens beslut att inte erlägga ränta.
- 19 I punkt 14 i det överklagade beslutet anförde förstainstansrätten att det framgick av lydelsen av skrivelsen av den 11 februari 2002 att denna inte enbart var av det informerande slaget, utan också klart och tydligt gav uttryck för kommissionens vägran att betala den dröjsmålsränta som Greencore hade begärt på sitt dotterbolags vägnar samt att vägran grundades på den omständigheten att Greencore hade förlorat sin rätt att kräva denna ränta eftersom bolaget, i samband med att kapitalbeloppet återbetalades den 4 januari 2000, inte hade invänt att sådan skulle betalas.
- 20 Punkt 15 i detta beslut innehåller en hänvisning till domstolens dom av den 26 maj 1982 i mål 44/81, Tyskland mot kommissionen (REG 1982, s. 1855, punkt 6). I denna punkt anförde förstainstansrätten att "domstolen [i denna dom] har fastställt att när en institution tar tillbaka ett tidigare åtagande eller förnekar att ett sådant åtagande föreligger genom att vägra att betala utgör detta en rättsakt som, med hänsyn till dess rättsverkningar, kan utgöra föremål för en talan om ogiltigförklaring i den mening som avses i artikel 230 EG. Om denna talan leder till att beslutet att vägra betalning ogiltigförklaras bekräftas sökandens rättighet och det åligger institutionen att, i enlighet med lydelsen av artikel 233 EG, se till att den betalning som olagligen nekats sökanden erläggs. Vidare kan, om en institution underlåter att svara på en begäran om betalning, samma resultat uppnås med stöd av artikel 232 EG".
- 21 I punkt 16 i det nämnda beslutet gjorde förstainstansrätten bedömningen att denna rättspraxis var tillämplig i ett fall som det förevarande, i vilket kommissionen genom

att vägra betalning hade förnekat att den hade någon skyldighet enligt någon bestämmelse i fördraget.

- 22 Förstainstansrätten ogillade därmed invändningen om rättegångshinder och beslutade om fortsatt handläggning av målet.

Parternas yrkanden vid domstolen

- 23 I överklagandet har kommissionen yrkat att domstolen skall

- upphäva det överklagade beslutet och avvisa talan,

- förplikta Grencore att ersätta de rättegångskostnader som uppkommit såväl vid förstainstansrätten som vid domstolen.

- 24 I det svaromål från Grencore som har inkommit till domstolens kansli har bolaget yrkat att överklagandet skall ogillas och att kommissionen skall förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna.

Överklagandet

Parternas grunder och argument

- 25 Kommissionen har gjort gällande att förstainstansrätten åsidosatte artikel 230 EG när den förklarade att en talan om ogiltigförklaring av en rättsakt, vilken inte kan utgöra föremål för en sådan talan, kunde tas upp till sakprövning.
- 26 Kommissionen har hänvisat till domstolens rättspraxis enligt vilken en skrivelse som enbart bekräftar ett ursprungligt beslut inte utgör ett beslut mot vilket talan om ogiltigförklaring kan väckas eftersom det inte väsentligt ändrar den berördas ställning (se bland annat dom av den 25 maj 1993 i mål C-199/91, Foyer culturel du Sart-Tilman, REG 1993, s. I-2667, punkt 23). Kommissionen har gjort gällande att så är fallet med skrivelsen av den 11 februari 2002, i vilken de faktiska omständigheterna i ärendet inte omprövades och vars innehåll inte väsentligt ändrade Greencores rättsliga ställning.
- 27 Kommissionen har gjort gällande att det ursprungliga beslutet att avslå Greencores begäran om ränta utgörs av den omständigheten att kommissionen enbart återbetalade kapitalbeloppet till Greencores dotterbolag och avstod från att kommentera betalningen av räntan.
- 28 Enligt kommissionen borde talan om ogiltigförklaring mot beslutet att inte betala ränta ha väckts av Greencore vid tidpunkten för kommissionens återbetalning av kapitalbeloppet. Detta är vad andra företag gjorde. Greencore bestämde sig emellertid för att avvakta avgörandet i det ovannämnda målet Corus UK mot kommissionen och därefter agera enbart om domstolen fastställde att Corus UK Ltd hade rätt till ränta.

- 29 Kommissionen har vidare gjort gällande att om Grencore bedömde att återbetalningen av kapitalbeloppet utan ränta inte utgjorde ett beslut att inte betala ränta borde bolaget, i enlighet med förfarandet för passivitetstalan i artikel 232 EG, ha uppmanat kommissionen att vidta åtgärder inom rimlig tid. Av ansökan till förstainstansrätten framgår emellertid att Grencore valde att inte väcka denna typ av talan.
- 30 Kommissionen har avslutningsvis gjort gällande att domen i det ovannämnda målet Tyskland mot kommissionen inte kan användas som prejudikat för att ogilla invändningen om rättegångshinder och att denna rättspraxis under alla omständigheter tillämpades felaktigt.
- 31 Grencore har för det första gjort gällande att kommissionens anmärkning om att förstainstansrätten åsidosatte artikel 230 EG, genom att förklara att en talan om ogiltigförklaring av en rättsakt, mot vilken talan inte kunde väckas, kunde tas upp till sakprövning, skall underkännas utan att det är nödvändigt att undersöka den rättspraxis som ligger till grund för beslutet.
- 32 Grencore har i huvudsak gjort gällande att kommissionen, genom att vidhålla att skrivelsen av den 11 februari 2002 endast var av det informerande slaget, bortsåg från att det överklagade beslutet visar att det saknas stöd för den uppfattningen. Förstainstansrätten höll inte med kommissionen om att det faktum att ränta inte betalades utgjorde ett beslut vilket nämnda skrivelse enbart erinrade om. I punkt 14 i det överklagade beslutet konstaterade förstainstansrätten att skrivelsen av den 11 februari 2002 tydligt gav uttryck för institutionens vägran att betala den dröjsmålsränta som Grencore hade begärt på sitt dotterbolags vägnar. I skrivelsen hänvisades för övrigt inte till det tidigare beslutet.

- 33 Greencore har erinrat om att förstainstansrättens bedömning av de faktiska omständigheterna inte utgör en rättsfråga som är underställd domstolens kontroll.
- 34 Greencore har för det andra gjort gällande att det inte finns någon gemenskapsregel, enligt vilken tystnad från en institution skall jämföras med ett avslagsbeslut, om detta inte uttryckligen anges. Kommissionens tystnad när Greencore i ett telefax av den 27 oktober 1999 särskilt bad kommissionen bekräfta att ränta skulle betalas kan därmed inte anses utgöra ett avslag på begäran om ränta.
- 35 För det tredje har Greencore anfört att det var med rätta som förstainstansrätten, i punkt 15 i det överklagade beslutet, grundade sig på den rättspraxis som följer av domen i det ovannämnda målet Tyskland mot kommissionen vid prövningen av om skrivelsen av den 11 februari 2002 utgjorde en rättsakt mot vilken talan kan väckas och fastställde att det rättsligt sett är sak samma om en institution förnekar förekomsten av tidigare åtaganden eller förnekar förekomsten av en skyldighet som åligger institutionen enligt fördraget.

Domstolens bedömning

- 36 Om domstolen, i enlighet med Grencores uppfattning, inte är behörig att pröva den bedömning som förstainstansrätten gjorde av de faktiska omständigheterna är den likväl enligt artikel 225 EG behörig att göra en kontroll av dessa faktiska

omständigheters rättsliga beskaffenhet och de rättsliga slutsatser som förstainstansrätten drog av dessa (se, för ett liknande resonemang, dom av den 1 juni 1994 i mål C-136/92 P, kommissionen mot Brazzelli Lualdi m.fl., REG 1994, s. I-1981, punkt 49, och av den 28 maj 1998 i mål C-7/95 P, Deere mot kommissionen, REG 1998, s. I-3111, punkt 21).

- 37 I förevarande fall har kommissionen klandrat förstainstansrätten för att felaktigt ha slagit fast att skrivelsen av den 11 februari 2002 utgjorde en rättsakt mot vilken talan om ogiltigförklaring kan väckas med hänvisning till att skrivelsen gav tydligt uttryck för institutionens vägran att betala den begärda dröjsmålsräntan.
- 38 Precis som kommissionen har gjort gällande är det emellertid inte möjligt att ge nämnda skrivelse en korrekt rättslig kvalificering utan att först ge kommissionens betalning av kapitalbeloppet utan ränta den 4 januari 2000 en korrekt kvalificering.
- 39 Om betalningen av kapitalbeloppet utan den begärda räntan i enlighet med kommissionens uppfattning skall anses utgöra en underförstådd vägran att betala denna ränta kan detta innebära att skrivelsen av den 11 februari 2002 endast skall anses utgöra en bekräftelse på ett tidigare beslut mot vilket talan inte har väckts inom tidsfristen. I så fall kan talan om ogiltigförklaring enligt domstolens rättspraxis inte väckas mot denna skrivelse (se, för ett liknande resonemang, dom av den 11 januari 1996 i mål C-480/93 P, Zunis Holding m.fl. mot kommissionen, REG 1996, s. I-1, punkt 14).

- 40 Det skall emellertid konstateras att förstainstansrätten, vid bedömningen av om Grencores talan kunde tas upp till sakprövning, inte prövade den grund som kommissionen har anfört eftersom den inte prövade huruvida betalningen av kapitalbeloppet utan ränta utgjorde en underförstådd vägran att betala denna ränta, vilket kunde anses utgöra ett beslut som kan ifrågasättas enligt artikel 230 EG.
- 41 Genom att inte pröva denna grund gjorde sig förstainstansrätten skyldig till felaktig rättstillämpning, vilket motiverar att det överklagade beslutet upphävs.
- 42 Enligt artikel 61 första stycket i domstolens stadga skall domstolen upphäva förstainstansrättens avgörande om överklagandet är välgrundat. Domstolen kan då själv direkt avgöra målet, om detta är färdigt för avgörande, eller återförvisa målet till förstainstansrätten för avgörande.
- 43 I förevarande mål anser domstolen att den har tillgång till samtliga uppgifter som krävs för att den själv skall kunna pröva invändningen om rättegångshinder.
- 44 Det skall inledningsvis noteras att rättsakter eller beslut som kan bli föremål för en talan om ogiltigförklaring, i den mening som avses i artikel 230 EG, utgörs av åtgärder som medför bindande rättsverkningar som kan påverka sökandens intressen, genom att på ett tydligt sätt förändra dennes rättsliga ställning (se bland annat dom av den 31 mars 1998 i de förenade målen C-68/94 och C-30/95, Frankrike m.fl. mot kommissionen, REG 1998, s. I-1375, punkt 62, och av den 11 november 1981 i mål 60/81, IBM mot kommissionen, REG 1981, s. 2639, punkt 9; svensk specialutgåva, volym 6, s. 225).

45 Det skall därefter noteras att ren tystnad från en institutions sida i princip inte kan utgöra ett underförstått avslag, utom när detta uttryckligen föreskrivs i en gemenskapsrättslig bestämmelse. Under vissa specifika omständigheter är denna princip inte tillämplig och tystnad eller passivitet från en institutions sida kan undantagsvis anses utgöra ett underförstått avslagsbeslut. I förevarande fall anser domstolen emellertid att det faktum att kommissionen enbart betalade kapitalbeloppet, utan att uttryckligen kommentera begäran om ränta, inte utgör ett underförstått avslag på denna begäran. I förevarande fall har nämligen inga sådana särskilda omständigheter åberopats och några sådana föreligger inte heller.

46 Avslutningsvis saknar den omständigheten att Greencore inte använde sig av förfarandet i artikel 232 EG för att tvinga kommissionen att betala ränta betydelse för frågan huruvida den talan om ogiltigförklaring, som väcktes efter det att domen i det ovannämnda målet Corus UK mot kommissionen avkunnades, kan tas upp till sakprövning.

47 Eftersom domstolen har underkänt kommissionens grund att skrivelsen av den 11 februari 2002 endast bekräftade ett tidigare underförstått avslagsbeslut skall denna skrivelse, i vilken det angavs att Greencore saknade rätt att kräva ränta på den återbetalda summan, anses utgöra ett avslag på begäran om ränta och därmed en sådan rättsakt som kan ifrågasättas enligt artikel 230 EG.

48 Kommissionens invändning om rättegångshinder skall därmed ogillas.

- 49 Under dessa omständigheter skall det överklagade beslutet upphävas. Därefter skall kommissionens invändning om rättegångshinder ogillas med stöd av artikel 61 första stycket i domstolens stadga.

På dessa grunder beslutar domstolen (andra avdelningen) följande dom:

- 1) **Europeiska gemenskapernas förstainstansrätts beslut av den 7 januari 2003 i mål T-135/02, Greencore Group mot kommissionen, upphävs.**
- 2) **Europeiska gemenskapernas kommissions invändning om rättegångshinder ogillas.**
- 3) **Beslut om rättegångskostnader kommer att meddelas senare.**

Underskrifter